

Warszawa, dnia 27 maja 2020 r.

Szanowny Pan
Tadeusz Kościński
Minister Finansów

W związku ze skierowaniem w dniu 13 maja 2020 r. do konsultacji publicznych projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwolnień wyrobów akcyzowych z obowiązku oznaczania znakami akcyzy (dalej: Rozporządzenie), przedstawiam stanowisko Polskiego Instytutu Myśli Gospodarczej.

Na skutek Rozporządzenia do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 sierpnia 2010 r. w sprawie zwolnień wyrobów akcyzowych z obowiązku oznaczania znakami akcyzy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2427) mają zostać wprowadzone przepisy, które zwalniają z obowiązku oznaczania podatkowymi oraz legalizacyjnymi znakami akcyzowymi wyroby nowatorskie oraz płyn do papierosów elektronicznych. Zgodnie z uzasadnieniem projektu, ich skutkiem będzie wprowadzenie od dnia 1 lipca 2020 r. czasowego zwolnienia z obowiązku oznaczania podatkowymi znakami akcyzy płynu do papierosów elektronicznych oraz przedłużenie czasowego zwolnienia z obowiązku oznaczania legalizacyjnymi znakami akcyzy tego wyrobu.

W naszej ocenie wprowadzenie takich rozwiązań niesie ze sobą groźne skutki dla dwóch grup: dla konsumentów oraz podmiotów zobowiązanych do wypełnienia obowiązków akcyzowych.

Skutki dla konsumentów

Racjonalna polityka akcyzowa oraz działania odpowiednich służb doprowadziły do tego, że udział nielegalnych wyrobów bez akcyzy na polskim rynku w ostatnich 5 latach zmniejszył się o połowę, osiągając w 2019 roku poziom niecały 10%. W naszej ocenie pozytywny skutek dotychczasowych rozwiązań może zostać w znacznym stopniu ograniczony. Bezpośrednim rezultatem wprowadzenia w życie konsultowanego Rozporządzenia będzie to, że będące już w obrocie (albo wprowadzone do niego po wejściu w życie Rozporządzenia) wyroby pochodzące z

nieznanych źródeł będą dla przeciętnego konsumenta nieodróżnialne od wyrobów całkowicie legalnych. Niesie to ryzyko dla zdrowia i życia osób, które korzystają z wyrobów nowatorskich bądź elektronicznych papierosów. Legalne i pochodzące ze sprawdzonych źródeł wyroby nikotynowe mogą mieć pozytywny skutek dla zdrowia dorosłych palaczy z uwagi na możliwość ich wykorzystania w procesie wychodzenia z nałogu tytoniowego. Zaś te nielegalne, niebędące w żaden sposób weryfikowane produkty czarnorynkowe mogą stanowić znaczne zagrożenie. Przykładem takiego zjawiska były czarnorynkowe płynów do papierosów elektronicznych dostępne w Stanach Zjednoczonych, które z uwagi na zawartość nieregulowanych substancji doprowadziły do chorób, a wręcz śmierci niektórych użytkowników tych wyrobów.

Skutki dla podmiotów objętych obowiązkiem akcyzowym

W naszej ocenie wprowadzona zmiana może okazać się dużym zagrożeniem konkurencyjności producentów wyrobów nowatorskich oraz płynów do papierosów elektronicznych. Nie sposób zgodzić się z Oceną Skutków Regulacji oraz uzasadnieniem Rozporządzenia, z których wynika, że wprowadzenie czasowego zwolnienia z obowiązku oznaczania znakami akcyzy wyprodukowanego na terytorium kraju importowanego, nabywanego wewnątrzspółnotowo płynu do papierosów elektronicznych, wpłynie korzystnie na prowadzenie działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw.

Nie uwzględniają one faktu, iż legalni producenci wyrobów akcyzowych, nawet w warunkach braku konieczności ich oznaczania, będą zobowiązani do odprowadzania stosownych podatków. Poddani temu rygorowi producenci będą musieli uwzględnić go w swojej polityce cenowej przez co w porównaniu z producentami wyrobów nielegalnych oferować muszą wyższe ceny na rynku. Ich konkurencyjność może zostać zachwiana, kiedy to konsumenci nie będą w stanie odróżnić produktów legalnych od nielegalnych. Cena zaś jest dla wielu konsumentów główną, a czasem jedyną wytyczną podczas podejmowania wyboru produktu.

Jednocześnie zdajemy sobie sprawę z tego, że z uwagi na to, że nie udało się wyprodukować banderoli w wymaganym czasie, koniecznym jest podjęcie działań, które umożliwią działalność przedsiębiorcom, na które to opóźnienie wpływa. Naszym zdaniem otwarcie rynku na produkty z szarej strefy nie jest dobrym rozwiązaniem. Ponieważ termin wejścia w życie obowiązku akcyzowego został określony w ustawie a termin nałożenia obowiązku oznaczania znakami legalizacyjnymi akcyzy wynika z rozporządzenia, należałoby się zastanowić nad niezbędną nowelizacją ustawy akcyzowej w tym zakresie, aby uporządkować i ujednolicić termin poboru akcyzy z terminem oznaczania znakami legalizacyjnymi akcyzy. Byłaby to także okazja do rozwiązania problemu „nowelizowanej nowelizacji” (zamiast ustawy, który budzi wątpliwości co do zgodności z zasadami dobrej legislacji i nastrocza problemów interpretacyjnych co do obowiązującego prawa.

Z wyrazami szacunku,

